

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

6 Sub censore reum proprio producere debes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

Quod veri inimici de accusatione prohibentur, inde est, quia...

C. XV. Quod inimici sunt, iudices esse non possunt.

Unde Nicolaus Papa scribit Michæli Imperatori in epistola...

Quod suspecti & inimici iudices esse non debent, & iudicatio distat, & plurimus probatur exem...

esse: qui etiam, quod hic dicitur de inimicitia iudicis, ad accusato...

Patet ergo quod, etsi manifesta sine crimine aliquid, tamen ac...

QUÆSTIO VI.

Extra provinciam autem reus nullatenus est produ...

C. I. Ubi crimen admittitur, ibi causa ventilatur.

Unde Fabianus Papa scribit Hilario Episcopo...

Ibi semper causa agatur, ubi crimen admittitur, & a qui non probaverit...

C. II. Accusatus non nisi in foro suo audiatur.

Idem eadem epistola c. 2.

Sibi quis Episcoporum super certis accusetur criminibus, ab omnibus audiat, qui sunt in provincia sua...

Exceptio fori dilatoria est, atq. ideo in initio litis debet opponi & probari...

C. III. De eodem.

Pulsatus e ante suum iudicem causam dicat, & ante non suum iudicem pulsatus, si voluerit, taceat...

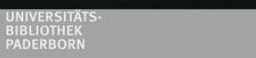
Hor autem quod de loco dictum est, tunc intelligendum est, cum veritate cause non nisi in loco admissi criminis deprehendi potest...

C. IV. Intra provinciam, & a provincialibus tantum causa est audienda.

Unde Stephanus sancte & Apostolica, atque universali ecclesie Romanae Episcopus scribit omnibus Episcopis...

Ultra provinciarum terminos accusandi licentia non progreditur: sed omnis accusatio intra provinciam audiatur...

a Sup. 3. quæst. 3. qui non probaverit. & q. 8. qui crimen. & infra ead. c. 8. & Cyrillus l. 1. epist. 3. Poly. lib. 3. tit. 1. Anst. l. 3. cap. 77.

C. V. § A comprouincialibus accusatus vel iudicatus, Apofolicam fedem apphet.

Item Sixtus a Papa II. epifi. ad Gratianum Epifcopum.

Accusatus b vel iudicatus à comprouincialibus in aliqua causa Epifcopus, licenter appellet & adeat Apofolica fedis Pontificem, qui aut per fe, aut per vicarios fuos ejuftem reftatari negotium procurat. Et dum iterato iudicio Pontifex causam fuam agit, nullus alius in eius loco ponatur aut ordinetur Epifcopus: quoniam quancquam comprouincialibus e Epifcopis accusatis causam Pontificis feruari liceat, non tamen diffinire, d. in confultio Romano Pontifice permiffum est.

C. VI. § De eodem.

Item Damasus Papa Stephano Archiepifcupo epifi. 3. c. 2.

Diffutere e Epifcopos, & summas ecclefasticorum negotiorum causas, metropolitano unà cum omnibus fuis comprouincialibus (ita ut nemo ex eis defit, & omnes in fingulorum concordent negotiis) licet: fed diffinire eorum, atq; ecclefasticarum summas querelas caufarum, vel damnare Epifcopos abfq; huius fanctæ fedis auctoritate minime licet, quam omnes appellare, si necesse fuerit, & eius fultori auxilio oportet.

Capit hoc in aliquot vetustis exemplaribus non habetur, neque in ipsam addit. h. g.

C. VII. § Comprouinciales & metropolitani Epifcoporum causam audire, sed diffinire non poffunt.

Item Eleutherius Papa scribens ad Gallia prouincias, c. 2.

Quamvis f liceat apud comprouinciales g, & metropolitano, atque Primates Epifcoporum ventilare accufationes & criminationes, non tamen licet diffinire i fine huius fanctæ fedis auctoritate, sicut ab Apoftolis, eorum successoribus multorum confensu Epifcoporum iam diffinitum est. Nec in eorum ecclesiis aut preponantur, aut ordinentur, antequam hic eorum iuste terminentur negotia. Reliquorum verò clericorum causas apud prouinciales, & metropolitano, ac Primates & ventilare, & iuste finire licet.

Diffinire] In epistola ipsa sequitur, secus quam predictum est: reliquorum verò, &c. Superius vero hæc predicta fuerant, finitua Epifcoporum tantum iudicia hæc deferantur, ut huius fanctæ fedis auctoritate finiantur, sicuti ab Apoftolis, usq; ad verbum, Reliquorum.

C. VIII. § Ante Apofolicam censuram in causa Epifcoporum non est diffinitura ferenda sententia.

Item Leo Epifcopus vrbis Romæ Anastasio Epifcopo Thessalonicensi, ep. 82. al. 84. c. 1.

Multum stupeo, frater charissime, sed & plurimum doleo, quòd in eum, de quo nihil amplius indicaveras h, quàm quòd euocatus adesse differret, & excufationem infirmitatis obtenderet, tam atrociter, & tam vehementer potueris commoveri, præsertim cum est tale aliquid meretur, expectandum tibi fuerat, quid ad tua consulti referberem. Sed etiam quid grave, intolerandumque gessisset, nostra expectanda erat censura, ut nihil prius ipse decerneres, quàm quid nobis placeret agnosceres. Vices enim nostras, ita tuæ credidimus charitati, ut in partem sis vocatus sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis. Vnde, sicut multum nos ea, quæ à te pie sunt curata, lætificant, ita

a Et Iulius in resp. ad orient. c. 9. b Poly. ibid. Anf. l. 2. c. 22. Burch. l. 1. cap. 176. & 144. l. 10 p. 5. c. 9. 277. Penn. l. 6. c. 125. c. al. à comprouincialibus. d. al. diffinire. e. Anf. l. 1. c. 61. Burch. l. 1. c. 179. l. 10 p. 5. c. 291. f. l. 10 p. 5. c. 216. Penn. l. 6. c. 124. & 135. g. al. prouinciales. h. al. iudicaverit.

nimirum ea quæ perperam sunt gesta, contristant.

C. IX. § Tracer sententiam Romani Pontificis, nec concilia celebrari, nec Epifcopum damnari oportet.

Item Iulius Papa orientaliens Epifcopi, epifi. 1.

VDum à sanctis Apoftolis, successoribusque eorum in antiquis a decretum fuerat statutum, quæ habentur fanctæ & uniuersalis Apofolica tenet ecclesia, non oportere præter sententiam b Romani Pontificis, quàm illa celebrari, nec Epifcopum damnari, quoniam illam Romanam ecclesiam, primam omnium ecclesiarum esse, voluerunt: Et sicut beatus Petrus Apofolus primus, fuit omnium Apofolorum, ita & ecclesia nomine consecrata (Domino influente) prima, hæc put fit ceterarum, & ad eam, quasi ad matrem accurrem, omnes majores ecclesia caule, & iudicia Epifcoporum recurrant, & iuxta e eius sententiam, terminant: nec extra Romanam quiddam ex his diebus decerni Pontificem.

2 pars. Aliquando d. in consilio Romano Pontificis Epifcoporum damnari inueniuntur, et alii in eorum locum substituti, quorum damnationem, & subrogationem pro hanc partem satisfactione retulisse legitur ecclesia.

C. X. § Querendam Epifcoporum depositionem contra consuetudinem Romanæ Pontificis factam, pro pace tolerari ecclesia.

Vnde Ioannes Papa Salomonis tertio & aliorum Regi Britonum.

Hæc quippe est ordinatio Dei patris tui, & b Rex ecclesia matris tuæ, videlicet, ut omnes Epifcopos regni tui ad Turonensem Archiepiscopatum non detrectes, ipsiusque iudicium postulare non generis. Ipse enim est metropolitano, & omne Epifcopi tui regni, suffraganei iudicium ostendunt: quod prædecessores tuos, quia illos ab ipfius cura abstinere decessores tuos, quæ illis ab ipfius cura abstinere forte inuentione corrigere studuerunt, quoniam infra scripta super hæc remissa deesse videtur. Coram designato Turonicæ ecclesie presule, & numero collegarum, id est, duodecim Epifcopo celebrato conuentu fuerit eiectione Epifcopi regulaminati, apparueritque quòd canonice fuerit eiectione, ipfius in sua deiectione manentibus, qui in locum consecrati sunt, potuerunt utique Epifcopo honore potiri. Quòd si Epifcopi eiectione infontes fuerint, clarati, his amotis, qui illis subrogati sunt, eiectionem eorum Epifcoporum, qui ab ecclesia depulsi sunt, nec admiserunt, nec approbaverunt, nec qui eis subrogati i post sunt, uiventibus illis, quos Epifcopos dixerunt. Sanè, si ad Turonensem Archiepiscopum mittere præfatos Epifcopos daretis, stude duos Epifcopos de expulsis, & deos ad legatis unà cum ecclesia tua legato ad Apofolicam sedi sedem, transmittere: ubi dignis examinationibus, qui legitimi Epifcopi sunt, appareant, & ecclesias irregulariter non amittant. Nihil enim aliud in præfenti negotio diffinire. Quia veritas quis sit metropolitano apud Britannos, commiserit nullius memoria teneat vos in vestra regione iam habuisse metropolitano ecclesiam, tamen debet (postquam Deus omnipotens pacem inter nos & sedum filium nostrum Carolum regem gloriosissimum stiterit) facile hoc poteritis advertere. Quia contentiosè creditis agere, ad nostrum Apofolicam

a Prefatu. Orig. Codic. lib. 6. cap. 27. b in uulgatur, consuetudinem. e. al. eiuſ, iusta sententia. d. Epifcopi. Chronic.

delinere contendit, quatenus nostro libramine, que fuerit apud vos antiquitus Archiepiscopalis ecclesia, huc dicitur innotescat: & deinceps omni ambiguitate recisa, quam sequi Episcopi vestri debent, incunctanter agnoscant. Neque enim ecclesie Dei per discordias regum, divisionis aliqui pati dama necesse est, cum quantum ex se ipsis pacem, quam prædicant, servare studeant in vicem, & in omnes.

¶ Subrogari post sunt.] Sic restitutum est ex aliquot vestigiis & validè emendato codicibus. Antilegatur, subrogari possunt.

¶ pars. Aliis autem irrita erit Episcoporum sententia, & à synodo retrahenda.

C. XI. ¶ Demerito injusta irrita est, & à synodo retrahenda.

Unde Felix Papa I. epist. prima ad Paternum.

Irritam esse censemus & injustam Episcoporum damnationem, & ideo à synodo retrahendam, ita ut oppressis ab omnibus, in cunctis subveniantur causis.

¶ Et injustam.] Sic in originalibus, & antea vox, aliter: sed in decretis huius, & in concilio Carthaginensi quartò (unde citatur infra q. 3. c. irritam) & in capitulis Hadriani, & apud Anselmum est, irritam esse injustam Episcoporum damnationem, &c. quæ lectio videtur magis convenire cum rubrica huius capituli.

¶ Quod inter metropolitanam suam continentur, & aliorum jurisdictioni aliam expetere non liceat, Sixtus & Papa III. restituit in epist. ad vicinias Episcopos, c. 3. dicens.

C. XII. ¶ Peregrina iudicia sunt submovenda.

¶ Egregia iudicia (salva in omnibus Apostolica auctoritate) generali sanctione prohibemus: quia indignum est, ut ab extraneis & iudicentur, qui comprovinciales, & à se electos debent habere iudices, nisi fuerit appellatum.

C. XIII. ¶ De eodem.

¶ Item Analectus d. Papa, epist. i. c. 3.

Egregia iudicia Apostolica firmitate auctoritate, & peregrina iudicia submovemus. Unde & Dominus mentionem faciens Loth & per Moysen loquitur dicens: [Ingressus es quidem (inquunt) ut advena, numquid ut iudices?]

C. XIV. ¶ Nulli liceat aliarum provinciarum iudicium expetere.

¶ Item Innocentius s. Papa ad Viterbianos Rethomagensium Episcopos, epistola 2. c. 3.

Non g liceat cuiquam (sine præiudicio tamen Romanæ ecclesie, cui in omnibus causis reverentia, & auctoritas debetur) relichis his sacerdotibus, qui in eadem provincia Dei ecclesie nutu divino gubernant, ad alias convolare provincias, vel aliarum provinciarum Episcoporum iudicia expetere, vel pati. Quod si quis præsumpserit, & ab officio clerici submotus, & iniuriam reus ab omnibus iudicetur.

¶ Cui.] In epistola & Marcelli & Innocentii legitur, sine præiudicio tamen Romanæ ecclesie, cui in omnibus causis debet reverentia custodiri: quomodo à postrema cunctatione in quatuor tomis editione abijt. illæ due voces, sine præiudicio: quomodo modum, & paulo inferius ista, vel aliarum provinciarum Episcoporum iudicia expetere, vel pati: quæ tamen habentur in aliis locis indicatis.

¶ Et in decreto Iulii cap. 27. Ca. Hadriani, c. 21. 1179. c. irritam ex Corp. 4. c. 21. Anst. lib. 3. c. 59. b. Et inter decreta Hadriani, c. 10. p. 6. c. 10. Felix I. epist. 2. lvo p. 1. cap. 148. & p. 6. c. 37. c. Suprà ead. ultra. infra. s. q. 4. c. dudum. s. item Hadriani. Eleutherius ad Gallie provin. Felix I. epist. in decreto Iulii c. 21. In ca. Hadriani, c. 21. lvo p. 6. c. 318. & 319. f. al. exerat. g. al. astimet. h. al. protrahendum. i. In ca. Hadriani, c. 21. supra ead. c. ibid. semper ex Fabiano. k. al. scribat. l. Burch. 1166. c. 3. lvo p. 6. c. 324. Palmor. lib. 4. c. 71.

Reverentia autem, que Apostolica debetur Ecclesie, & que auctoritas intelligenda est, cum vel ad ipsam appellatum fuerit, vel ab ea iudices electi concedantur. Vide Sixtus à Papa cum dicitur [comprovinciales & à se electos debent habere iudices] statim subiungit [nisi fuerit appellatum.]

C. XV. ¶ Aliquo Apostolica sedis decreto extraneos iudices adire non possunt.

¶ Item Analectus Papa, epist. i. c. 3.

VNaqueque provincia tam iuxta ecclesiam, quam iuxta seculi leges, suos debet iustos, & non iniquos habere iudices, & non extraneos, nisi Apostolicæ sedis huius decreverit auctoritas.

C. XVI. ¶ Nisi per appellationem, alterius provincie iudices adire non oportet.

¶ Item ex Romana d. synodo.

Neminem exhiberi de provincia ad provinciam, vel ad comitatatum oportet, nisi ad relationem iudicis, ad quem fuerit appellatum, ita ut actor rei forum sequatur. & infra. ¶ Illa 2, que sunt per unamquamque provinciam, ipsius provincie synodus diffuset, sicut in Nicæno constat decretum esse concilio.

¶ Ultra provincie terminos accusatus licentia non progrediatur. Omnis accusatio intra provinciam audiat, & à comprovincialibus terminetur, nisi prælatus sit, qui accusatur.

¶ Ad quem fuerit appellatum.] Hec sunt addita ex Hadriano epistola synodica Felici & Ivone.

¶ Illa, que.] Hinc usque ad finem in capitulis tantum Hadriani sunt inserta.

¶ Nisi prælatus sit, qui accusatur.] Verba hæc neque in capitulis Hadriani, neque in antiquioribus Gratiani exemplaribus leguntur: in aliis vero, loco ipsorum, sunt hæc, nisi ad sedem Apostolicam fuerit appellatum.

C. XVII. ¶ De eodem.

¶ Item Sixtus.

Si quis clericus super quibuslibet criminibus accusatus fuerit, in provincia, in qua consistit ille qui accusatur, suas exerceat actiones: nec existimet eum accusator suus alibi, aut longius ad iudicium pertrahendum.

¶ Caput hoc, quod citatur ex Sixto, in nullo epistola Pontificum huius nominis est inventum. In aliquo vetusto exemplaribus est tantum. Item, ut videatur citari eadem synodus Romana, que in superiori capite, id est, que continetur in capitulis Hadriani: lvo autem part. 6. cap. 318. citat ex Eleutherio: cap. autem 319. citat ex Felice primo.

C. XVIII. ¶ Ubi crimen admittitur, ibi causa ventiletur.

¶ Item ex decreto Hadriani: Papa.

Ubi crimen obicit, sciat & se probaturum. Revera tibi causa agatur, ubi crimen admittitur.

QVÆSTIO VII.

¶ Vid. iudex esse non possit, quæsi cum res per aut major macula inficiat, multis auctoritatibus probatur.

a Suprà ead. c. peregrina. b Anst. lib. 3. c. al. extraneis. d In ca. Hadriani, c. 5. & 10. Felix I. epist. 2. lvo p. 1. cap. 148. & p. 6. c. 37. c. Suprà ead. ultra. infra. s. q. 4. c. dudum. s. item Hadriani. Eleutherius ad Gallie provin. Felix I. epist. in decreto Iulii c. 21. In ca. Hadriani, c. 21. lvo p. 6. c. 318. & 319. f. al. exerat. g. al. astimet. h. al. protrahendum. i. In ca. Hadriani, c. 21. supra ead. c. ibid. semper ex Fabiano. k. al. scribat. l. Burch. 1166. c. 3. lvo p. 6. c. 324. Palmor. lib. 4. c. 71.